

Genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Genomförandebeslutet för Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren med en investeringsutgift inklusive förväntad prisutveckling enligt bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Tenstareservoaren behöver renoveras och byggas ut för att förbättra leveranssäkerheten, främst inom västerort. Reservoaren förvaltas av Stockholm Vatten AB (Stockholm Vatten) som ägs av Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA). Tenstareservoaren i Järva togs i drift 1969 och har passerat sin tekniska livslängd.

SVOA:s program Stockholms Framtid Vattenförsörjning (SFV) styr bland annat bolagets ambitionsnivå för dricksvatten. I augusti 2025 beslutade SVOA:s styrelse om en förnyad ambitionsnivå för dricksvattenförsörjningen i Stockholm. Kommunfullmäktige fastställde den förnyade ambitionsnivån den 15 december 2025 (dnr KS 2025/1134). Den föreslagna renoveringen av Tenstareservoaren bidrar till SFV:s effektmål ”Säkerställd uthållig kapacitet i dricksvattensystemet om 534 000 m³/dygn genom full reservoarfunktion på samtliga 11 reservoarer”.

SVOA har genomfört utredningar som visar att det bästa alternativet är att bygga en ny reservoar i Tensta bredvid den befintliga. När den nya reservoaren är klar och i drift, kan den befintliga renoveras. Arbetet beräknas sammanlagt ta åtta år.

Inriktningsbeslutet som fastställdes av kommunfullmäktige den 7 november 2022 (dnr KS 2022/616) uppgick till 550 miljoner kronor i 2021 års prisnivå. Den aktuella projektekonomi i detta ärende är sekretessbelagd. Utöver den allmänna prisutvecklingen är kostnaden justerad för höjda säkerhetskrav samt förseningar i tillståndsprocesserna.

Beredning

Ärendet har beretts gemensamt av stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Föredragande borgarrådens synpunkter

Tenstareservoaren är av stor betydelse för att trygga vattenförsörjningen i Järva och västerort samt för att uppfylla den av kommunfullmäktige fastställda ambitionsnivån för Stockholms framtida dricksvattenförsörjning. Genom att först uppföra en ny reservoar och därefter renovera den befintliga stärker vi leveranssäkerheten och robustheten i dricksvattensystemet samt möjligheterna att hantera driftstörningar på ett kontrollerat sätt.

Vi konstaterar samtidigt, i likhet med stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB, att SVOA står inför mycket omfattande investeringar inom ramen för programmet Stockholms Framtida Vattenförsörjning. Mot den bakgrunden är det av särskild vikt att bolaget gör välgrundade prioriteringar mellan projekten över tid och att genomförandet sker inom beslutade budgetramar utan behov av revideringar.

Vi instämmer i kravet på en noggrann uppföljning av projektets framdrift och kostnadsutveckling, inklusive den indexuppräknings om upp till fem procent som lagts till grund för kalkylerna. Det är angeläget att kostnadskalkylerna löpande speglar det aktuella marknadsläget och att uppföljning sker mot faktisk kostnadsutveckling, i syfte att bidra till att begränsa kommunkoncernens skuldsättning.

Vi delar också stadsledningskontorets och Stockholms Stadshus AB:s uppfattning att reservoarens utformning ska bidra till en trygg närmiljö för boende och verksamma i området. I det fortsatta arbetet anser vi därför att SVOA ska säkerställa att gestaltning, tillgänglighet, belysning och kringliggande ytor utformas så att de stärker trygghet och trivsel i Järva, i linje med stadens övergripande mål om social hållbarhet.

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande Stockholm Vatten AB, dnr KS 2025/1328-1.1
2. Projektekonomi SEKRETESS, dnr KS 2025/1328-1.3
3. Protokollsutdrag Stockholm Vatten och Avfall AB, dnr KS 2025/1328-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 25 mars 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Linnéa Vinge (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår borgarrådsberedningens förslag till beslut.
2. Därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna har inte tagit del i beredningen av ärendet i bolaget Stockholm Vatten AB. Trots att vi är det näst största oppositionspartiet har vi inte getts insyn i bolagets styrelseverksamhet. Vi kan inte förväntas ta ansvar i ett ärende som vi inte har varit delaktiga i. Med anledning av detta föreslår vi att ärendet avslås.

Ärendet

SVOA har elva dricksvattenreservoarer som är i behov av renovering och ombyggnad. SVOA har sedan 2018 ett program, Stockholms Framtida Vattenförsörjning, där renovering och ombyggnad av samtliga reservoarer ingår. I augusti 2025 beslutade SVOA:s styrelse om en förnyad ambitionsnivå för dricksvattenförsörjningen i Stockholm. Kommunfullmäktige fastställde den förnyade ambitionsnivån den 15 december 2025 (dnr KS 2025/1134). Ambitionsnivån innebär att dricksvattensystemet ska underhållas, reinvesteras och förnyas i sådan takt att 2025 års uppskattade risknivå och funktion bibehålls, vissa kritiska risker med stor påverkan byggs bort samtidigt som andra risker successivt kommer att öka. Ambitionsnivån sätter också ett produktionskapacitetsmål för vattenproduktionen år 2050 om 534 000 m³/dygn.

Renovering och ombyggnad av Tenstareservoaren möjliggör att det beslutade målet om säkerställd uthållig kapacitet i dricksvattensystemet om 534 000 m³/dygn genom full reservoarfunktion på samtliga elva reservoarer kan nås.

Tenstareservoaren är den enda reservoaren i västerort och den förser cirka 220 000 personer med dricksvatten. Reservoaren fungerar som utjämningsvolym för vattenförbrukningen, vilket gör att vattenverken kan hålla en jämnare produktion under dygnet. Reservoaren ger också en reservvolym för att möjliggöra leveranssäkerheten vid driftstörningar på ledningsnät och/eller i vattenproduktion. Vid leveransavbrott från Lovö vattenverk blir Tenstareservoaren tryckhållande för hela västerort.

En utredning som gjordes 2020 konstaterade att den befintliga reservoaren i Tensta har funktionsbrister och ett stort renoveringsbehov. För att genomföra renovering och hantera funktionsbristerna planeras en ny mindre vattenreservoar på cirka 10 000 m³ att byggas vid den befintliga reservoaren och därefter renoveras den befintliga. Den nya reservoaren kommer att ha en lägre bottennivå än den befintliga reservoaren, vilket gör att den passar bättre in i normalzonens nuvarande och framtida trycknivåer samt möjliggör ett större utnyttjande av övriga reservoarers volymer.

Tenstareservoaren rymmer 18 000 m³ och består idag av två behållare. Reservoaren ligger i en del av Stockholms stad som växer och befolkningsmängden beräknas fortsätta öka de kommande åren.

Tenstareservoarens bottennivå är idag för hög vilket ger problem i samspelet med övriga reservoarer i normalzon. Det medför att reservvolymen blir begränsad och väldigt liten, vilket innebär att reservoaren snabbt töms vid en störning. Genom att bygga den nya reservoaren i Tensta med lägre bottennivå, så att den anpassas till de övriga reservoarerna i normalzonen, skapas ytterligare möjlighet att förbättra samspelet i hela ledningsnätet. På så vis kan SVOA vid en störning tillåta vattenytan att sjunka lägre så att även de befintliga reservoarerna kan utnyttjas bättre. Det leder i sin tur till minskad sårbarhet sett till reservkapacitet vid ett ledningsbrott.

Om nivån i Tenstareservoaren sjunker för lågt stängs reservoaren av med en ventil. Det medför att reservoarens skyddande funktion mot tryckslag upphör så länge ventilen är stängd. Om reservoaren töms och systemet blir trycklöst finns risk för att det på grund av kontaminering från inträngande grundvatten krävs sanering och provtagning innan anläggningen kan tas i bruk. Bortfallet av leveransen för ett större område kan kvarstå i flera veckor. I området kring Tenstareservoaren finns samhällsviktig infrastruktur som är mycket känslig för tryckslag. Inom västerort finns kraftvärmeverk som är beroende av vattenförsörjningen för att fungera. Med en lägre botten nivå/utökad reservoarvolymfunktion minskar risken för att ventilen till reservoaren behöver stängas.

Ärendet avser ett genomförandebeslut om renovering av befintlig reservoar i Tensta samt nybyggnation av ny reservoarvolym på samma fastighet. Sedan inriktningsbeslutet fattades den 7 november 2022 (dnr KS 2022/616) har projektering drivits vidare. Projektets omfattning är i huvudsak oförändrad.

En systemhandling har tagits fram och i det arbetet har några kostnadsbesparingar kunnat göras, bland annat genom att reservoarens geometri har optimerats och källarutrymmet har kunnat minskas. Successiv kalkylering har genomförts i arbetet. Den senaste kalkyleringen genomfördes under mars 2025 i syfte att nå en så noggrann kalkyl som möjligt. I juni 2024 utfördes, på uppdrag av Stockholm Stadshus AB, en ”second opinion” av projektet. De rekommendationer som framfördes i rapporten har tagits i beaktande i framtagandet av det här genomförandebeslutet.

Dagvatten från tak fördröjs inom fastigheten innan det leds till dagvattennätet. Projektet installerar solceller uppe på taken för både den befintliga och den nya reservoarbyggnaden. Enligt projektering får det plats solceller med en effekt på upp till 140 kW som beräknas kunna producera 120 000 kWh/år. Elproduktionen på en solcellsinstallation uppskattas vara ungefär tre gånger så stor som reservoarernas egen elförbrukning.

Programmet för Stockholms Framtida Vattenförsörjning har en indikativ investeringskostnad på 20 miljarder kronor. Till och med september 2025 finns genomförandebeslut för projekt på 4,4 miljarder kronor.

Föreslagen lösning - Bygg en ny reservoar och därefter renovera den befintliga reservoaren

Alternativet möter program Stockholms Framtida Vattenförsörjnings effektmål för kapacitet och uppfyller den av styrelsen och kommunfullmäktige beslutade ambitionsnivån för dricksvattenförsörjningen.

Bild 1 Gestaltning av reservoaren.

En stor fördel med att bygga ny reservoarvolym först är att den nya reservoaren kan byggas oberoende av driften av befintlig reservoar och andra projekt i ledningsnätet. När den nya reservoaren är driftsatt kan den befintliga reservoaren stängas av helt under renoveringen, vilket förenklar byggarbetet avsevärt och minskar risker för driftstörningar och kostnader för provisorier.

Den nya reservoaren byggs under år 2027-2030 och därefter renoveras den befintliga under år 2030-2034. Att renovering genomförs direkt efter nybyggnationen innebär att etableringen med byggvägar och omlastningsytor, vilket är en stor kostnad, kan minimeras och inte behöver göras två gånger.

Den renoverade reservoaren har en teknisk livslängd på cirka 50 år efter avslutad renovering och den nya reservoaren har en livslängd på 100 år.

Ekonomi

Projektets beräknade investeringsutgift inklusive förväntad prisutveckling återfinns i bilaga 2. Projektet har inga inkomster. VA-taxorna som SVOA debiterar sina kunder ska bland annat täcka investeringar och underhåll av vattentorn.

Enligt koncernens investeringsanvisningar ska investeringskalkyler räknas upp med riksbankens inflationsmål. Högre uppräkningsprocent kan göras, dock maximalt fem procent, om det bedöms relevant. Marknadsläget är fortsatt oförutsägbart med risk för ökande kostnader till följd av prisindexutveckling. Prisindex ingår i projektets kalkyl för genomförande.

Till och med augusti 2025 har projektet upparbetat cirka 40 miljoner kronor.

Projektets investeringsutgift, inklusive förväntad prisutveckling, återfinns i bilaga 2, som är sekretessbelagd med hänvisning till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 19 kap. 3§. Den sekretessbelagda bilagan finns att läsa hos Stockholms Stadshus AB.

Risker

Här beskrivs de risker som är upptagna i kalkylen som kända risker. Riskerna ingår i riskbufferten för projektet.

Händelse	Konsekvens (risk eller möjligheter)	Åtgärd
Förhöjda säkerhetsregler för skalskydd och intrång.	Vakter och kompletterande säkerhetssystem kan behövas	Frågan bevakas löpande
Berg för grundläggning av ny reservoar visar sig sämre än väntat.	Omkonstruktion och förstärkningsarbeten för fundament mm krävs under byggskedet.	Planeras genomföras som förberedande arbete.
Besvärlig inkoppling av ny reservoar. Ledningarnas status avviker från förväntat.	Försening 3-4 månader, kostnadsfördyring.	Noggrann planering.
Förutsättningarna ändras under projektarbetet, förlängd etableringstid.	Kalkyler finns för ny- och ombyggnad men en ändring av förutsättningarna gör att glapp medför omstart och kostnader.	Planering, samma entreprenör används för nybyggnation och renovering av befintlig byggnad.
Befintlig reservoar kan inte stängas av helt under renovering som planerat.	Bedöms medföra risk för försening.	Ny reservoar byggs först.
Hinder uppstår för bygglov av befintlig reservoar.	Bygglov försenas och erhålls inte i tid. Ändringar krävs i renovering, försening ca 6 månader.	Säkerställ tillståndprocessen
Hygienkraven påverkar arbetet mer än planerat.	Fördyringar, förseningar, komplexa lösningar, administration.	Tydlighet i entreprenadkontrakt gällande hygienkrav. God planering för att påverka arbetet så lite som möjligt.
Trångt på etableringen och byggarbetsplatsen. Bostäder ligger nära, buller, logistik.	Fördyringar, förseningar, komplexa lösningar, administration.	Samordning med närliggande projekt och Järva stadsdelsförvaltning.
Oförutsett läckage av vattenbehållare.	Försening och fördyring med tätningsåtgärder.	Noggrann byggledning.

Tidplan

Under 2026 sker upphandling och den nya reservoaren börjar byggas. När den nya reservoaren står klar 2031 påbörjas renoveringen av den befintliga. Projektets genomförande beräknas ta åtta år.

Alternativ lösning – Nollalternativ

Befintlig reservoar är i behov av renovering. Fogar, tak samt maskin- och elutrustning är delar som är i behov av förnyelse. Om dessa inte renoveras ökar risken att dricksvattnet blir kontaminerat och att reservoarens funktion försämras. Reservoaren är den enda reservoaren inom västerort, som förser en befolkning om cirka 220 000 personer med vatten.

Huvudvattenledningarna mellan Lovö vattenverk och Tenstareservoaren är mycket viktiga för vattenförsörjningen. Det finns flera sjöledningssträckor som är känsliga för läckor och som är svåra att åtgärda på kort tid. Många av ledningssträckorna är enligt SVOA klassificerade med "högsta sannolikhet" för att en vattenläcka kan uppstå i närtid.

Om det inte byggs en ny reservoar med lägre bottennivå innebär det större sannolikhet att Tenstareservoaren behöver stängas vid driftstörningar vilket medför större risk för tryckslag och lägre leveranssäkerhet i västerort.

Alternativ lösning – Renovera den befintliga anläggningen och bygga en ny reservoarbyggnad senare

Alternativet möter program Stockholms Framtida Vattenförsörjnings effektmål för kapacitet och uppfyller den beslutade ambitionsnivån för dricksvattenförsörjningen.

Den befintliga reservoaren renoveras och en ny reservoar byggs bredvid den befintliga så att den är klar år 2050. Investeringsutgiften skjuts i det här alternativet längre fram i tid. Genom att renovera nu säkras leveranssäkerhet och förutsättningarna för att systemet ska fungera ur ett 2050-perspektiv. Sårbarheten hanteras inte förrän den nya reservoaren är driftsatt.

Eftersom det blir flera år mellan renovering och ny reservoar så innebär detta alternativ lång tid med nedsatt reservoarfunktion.

Inom de kommande åren pågår mycket arbete inom SVOA. Vattenverk, ledningsnät och andra reservoarer kommer att byggas om under perioden vilket innebär att en ny reservoarvolym gör nytta från dag ett genom att öka driftsäkerheten. Det medför att den här lösningen har högre driftrelaterade risker än alternativet att renovera och bygga nytt redan nu

Det här alternativet blir dyrare än den förordade lösningen på grund av att renovering är mer komplicerad i en driftsatt anläggning och det blir dubbla etableringskostnader då arbetet genomförs i olika omgångar.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB beslutade vid sitt sammanträde den 16 februari 2026 följande.

Koncernstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige beslutar följande

Genomförandebeslutet för Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren med en investeringsutgift inklusive förväntad prisutveckling enligt bilaga 2 till tjänsteutlåtandet, godkänns.

Koncernstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Genomförandebeslutet för Stockholm Vatten AB:s projekt Tenstareservoaren med en investeringsutgift inklusive förväntad prisutveckling enligt bilaga 2 till tjänsteutlåtandet godkänns.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart

Stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB:s gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 2 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen och stadsledningskontoret poängterar att projektet är ett viktigt bidrag för att trygga vattenförsörjningen för de som bor och verkar i Järva. Följaktligen är projektet en viktig del för att fortsätta utveckla Järva och närliggande områden.

Stockholms stad arbetar aktivt för att minimera kommunkoncernens skuldutveckling. SVOA genomför för närvarande omfattande investeringar i ett flertal stora projekt som är nödvändiga för att säkerställa stadens VA-infrastruktur. Koncernledningen och stadsledningskontoret understryker vikten av att bolaget gör välgrundade prioriteringar i tid mellan projekten samt säkerställer att genomförandet sker inom beslutade budgetramar, utan behov av revideringar.

Koncernledningen och stadsledningskontoret uppmanar bolaget att noggrant följa projektets framdrift och kostnadsutveckling för att säkerställa att projektets budget inte överskrids.

Projektets beräknade investeringsutgift framgår i bilaga 2. Koncernledningen och stadsledningskontoret uppmanar bolaget att fortsätta bevaka utvecklingen och säkerställa att indexuppräknings- och kostnadskalkylerna speglar det aktuella marknadsläget genom hela projektets framdrift. Koncernledningen och stadsledningskontoret noterar att bolaget räknat med en prisutveckling på fem procent i projektet. Uppföljning behöver ske på faktisk kostnadsutveckling.

Koncernledningen och stadsledningskontoret uppmanar bolaget att säkerställa att reservoarens utformning bidrar till en trygg närmiljö.